

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

ČTVRTLETNÍ ZPRÁVA O MIGRACI

I. 2023

Aktuální situace v České republice

LEGÁLNÍ MIGRACE

Počet cizinců na území ČR klesl oproti konci roku 2022 o 9 %, a to zejména z důvodu zániku části dočasných ochranných opatření, které nebyly jejich držitelé prodlouženy. K 31. březnu 2023 bylo na území ČR registrováno **celkem 1 010 692¹ osob cizí státní příslušnosti**, z toho 672 300 na základě oprávnění k přechodnému pobytu a 338 392 na základě oprávnění k trvalému pobytu.

Mezi cizinci pobývajících legálně na území ČR převažují občané třetích zemí (782 909 osob, tj. 77 %) nad občany členských států EU, EHP a Švýcarska (227 783 osob, tj. 23 %).

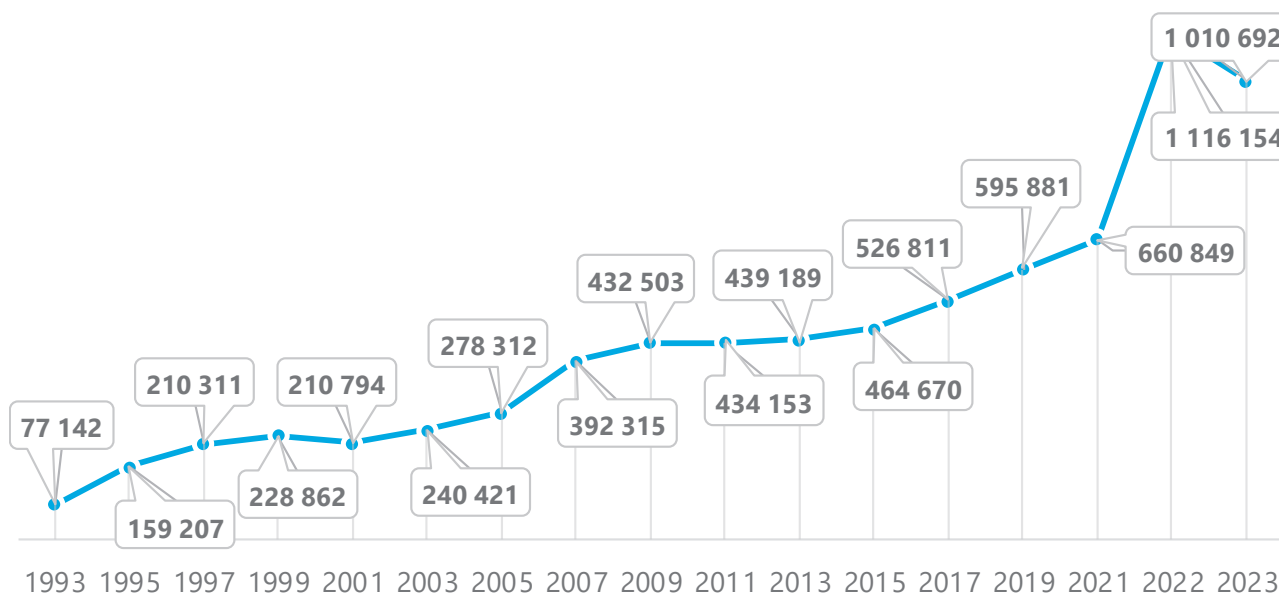
U cizinců, kteří mají na území České republiky přechodný pobyt, převažuje účel pobytu **dočasná ochrana** (48 %) a **zaměstnání** (26 %), dále **sloučení rodiny** (10 %), **studium** (5 %) a **podnikání** (2 %).

Top státní příslušnosti (legální migrace)

Státní příslušnost	Počet	tj. %
Ukrajina	527 268	52 %
Slovensko	117 492	12 %
Vietnam	66 751	7 %
Rusko	42 985	4 %
Rumunsko	20 010	2 %
Polsko	17 823	2 %
Bulharsko	17 756	2 %
Německo	13 724	1 %
Mongolsko	12 179	1 %
Maďarsko	10 688	1 %

zdroj: OAMP, MV

Počet cizinců pobývajících na území ČR

zdroj: OAMP, MV

¹ Toto číslo nezahrnuje cizince, kteří v ČR legálně pobývají na základě krátkodobého Schengenského víza nebo bezvízově, a neregistrované občany EU.

Aktuální situace v České republice

MEZINÁRODNÍ OCHRANA

V období od 1. ledna do 28. února 2023 bylo v České republice evidováno **celkem 251 žádostí o mezinárodní ochranu**, což je o 39 žádostí méně než ve stejném období roku 2022. Nejvíce žádostí o mezinárodní ochranu v tomto období podali státní příslušníci Uzbekistánu, a to konkrétně 34 žádostí. Dalšími v pořadí byli žadatelé z Ukrajiny (28), Ruské federace (25) a Moldavska (25).

DOČASNÁ OCHRANA

Za výrazným nárůstem počtu cizinců na území ČR stojí zejména vydávání dočasné ochrany těm, kteří prchají z důvodu ruské vojenské agrese na Ukrajině. K 1. 4. 2023 bylo v České republice evidováno **celkem 325 266 aktivních registrací dočasných ochran**. Celkově vydaných dočasných ochran bylo za období od začátku konfliktu (24. 2. 2022) do 1. 4. 2023 celkem 504 107.

NELEGÁLNÍ MIGRACE

V období od 1. 1. do 31. 3. 2023 bylo zjištěno celkem 2 658 osob při nelegální migraci na území České republiky. Z toho nelegální migrace přes vnější schengenskou hranici ČR se týkala 108 osob. Počet osob zajištěných ve vnitrozemí a na mezinárodních letištích dosáhl 2 550. V porovnání s prvním čtvrtletí roku 2022 narostl počet zadržených osob při nelegální migraci o 35 %.

NÁVRATY

V roce 2023 (k 31. březnu) odcestovalo z České republiky do země původu v rámci **programu asistovaných dobrovolných návratů** organizovaným Ministerstvem vnitra celkem 127 osob. Správa uprchlických zařízení (SUZ) poskytla v roce 2023 asistenci při návratu 8 osob.

V rámci **nuceného návratu** odcestovalo v prvním čtvrtletí roku 2023 z České republiky do země původu celkem 77 osob.

Top státní příslušnosti (mezinárodní ochrana)*

Státní příslušnost	Počet
Uzbekistán	34
Ukrajina	28
Ruská federace	25
Moldavsko	25
Vietnam	18
Turecko	17
Gruzie	16
Afghánistán	15
Ázerbájdžán	9
Tunisko	8

*data jsou pouze za období od 1. 1. – 28. 2. 2023

zdroj: OAMP, MV

Aktuální situace v České republice

INTEGRACE CIZINCŮ NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Nezastupitelnou roli na poli integrace cizinců v České republice mají **Centra na podporu integrace cizinců**, která se nachází v každém kraji. Zřizovatelem center je Správa uprchlických zařízení, s výjimkou center v Praze (Magistrát hl. m. Prahy), Brně (Jihomoravský kraj společně s pěti NNO), Ústí nad Labem (Poradna pro integraci, o. s.) a Hradci Králové (Diecézní katolická charita). Centra tvoří komplexní síť v rámci celé republiky, která zajišťuje realizaci integrační politiky ČR ve vztahu k cílové skupině, tedy cizincům dlouhodobě legálně pobývajícím na území ČR. Bezplatně nabízejí zejména sociální a právní poradenství, kurzy českého jazyka, sociokulturní kurzy nebo tlumočení. Dále od začátku roku 2021 organizují adaptačně-integrační kurzy, které jsou pro vybrané skupiny cizinců ze zákona povinné. Pokud jde o vytíženost jednotlivých center, za měsíc březen nahlásila svá data následující centra:

CPIC zřizované Správou uprchlických zařízení obsloužila během března celkem 6 323 klientů a zorganizovalo 41 adaptačně-integračních kurzů pro 460 klientů.

Integrační centrum Praha pak poskytlo své služby pro 802 unikátních klientů a zorganizovalo 12 adaptačně-integračních kurzů pro 292 účastníků. Od března kromě koordinace dobrovolníků-tlumočnicků v KACPU zajišťují stejné služby i v rámci Centra následné podpory uprchlíků z Ukrajiny (CNPUU). Na KACPU byly zajištěny služby 20 tlumočnicků po celou otevírací dobu a vedle tlumočení u přepážkách asistovali při vyplňování formulářů u přibližně 5 000 osob. V rámci CNPUU byly tlumočnické služby poskytnuty 271 osobám v celkové délce asi 450 hodin.

Brněnské Centrum pro cizince JMK během března obsloužilo celkově 1 243 klientů a zorganizovalo 22 kurzů pro 436 účastníků. Zároveň se potýkalo se zvýšeným počtem dotazů, jak řešit nevyplacené humanitární dávky a dávky pro solidární domácnost.

Integrační centrum Hradec Králové v březnu obsloužilo 730 klientů a zorganizovalo 2 adaptačně-integrační kurzy pro 27 účastníků.

Centrum na podporu integrace cizinců v Ústeckém kraji obsloužilo celkem 784 klientů a zorganizovalo 3 adaptačně-integrační kurzy pro 54 účastníků. Březnový nárůst obslužených klientů je možné přičíst zejména zaznamenanému zájmu o pomoc při prodlužování dočasné ochrany.

Za první čtvrtletí tohoto roku uvedená centra obsloužila **téměř 24 tisíc klientů a zorganizovala přes 200 adaptačně-integračních kurzů pro více jak 3 300 klientů.**

DALŠÍ INFORMACE

Dne 25. ledna 2023 prosadil ministr vnitra Vít Rakušan na vládě **prodloužení dočasných kontrol na hranicích se Slovenskem** o dalších 10 dnů, tedy do 4. února, opatření se však vzhledem ke zlepšující se situaci zmírňovala. Stále měla formu namátkových kontrol, kterou vláda schválila koncem prosince loňského roku, nově je však měli na starosti pouze příslušníci policejního sboru.

Dne **30. ledna 2023 byla spuštěna on-line registrace k prodlužování dočasné ochrany** na internetovém portálu prod.frs.gov.cz. Prodloužit dočasnou ochranu si tak až do 31. března 2023 mohli všichni ti, kteří získali dočasnou ochranu v roce 2022. Registrace zajišťuje přidělení termínu k osobní návštěvě konkrétního pracoviště, a to až do 30. září. Pakliže se držitel dočasné ochrany nezaregistroval, resp. nedostaví-li se v daném termínu, dočasná ochrana mu zanikne.

V únoru uplynul rok od nevyprovokované ruské agrese na Ukrajinu a už rok také trvala pomoc České republiky Ukrajině i ukrajinským občanům. Za tu dobu Česká republika pomohla téměř 500 000 uprchlíkům před ruskou válkou vést důstojný život. Česko tak mělo na počet obyvatel nejvyšší počet osob s dočasnou ochranou v celé EU. O podrobnostech o dočasné ochraně v Česku, fungování krajských asistenčních center pomoci a vybraných statistikách vydalo Ministerstva vnitra novou brožuru.

Vláda v únoru jmenovala zmocněnkyni pro lidská práva **Klárú Šimáčkovou Laurenčíkovou národní koordinátorkou pro adaptaci a integraci uprchlíků z Ukrajiny**. Také schválila změnu v zajištění zázemí pro krajská asistenční centra pomoci Ukrajině. Ta od dubna spravuje Ministerstvo vnitra.

Dne 7. března 2023 byl spuštěn **modernizovaný Schengenský informační systém**. Prostřednictvím SIS jsou nyní sdíleny nové kategorie záznamů a více údajů. Orgány v zemích, které SIS používají, tak mají k dispozici úplnější a spolehlivější informace. Schengenský informační systém důsledně chrání vložena data a jeho používání je striktně určeno jen proškoleným příslušníkům bezpečnostních sborů nebo pracovníkům státních orgánů. Veškeré aktivity jsou monitorovány a odehrávají se pouze v zabezpečeném prostředí. Práva subjektů údajů jsou upravena přímo v evropských předpisech zřizujících SIS.

Dne 8. března 2023 schválila vláda **priority humanitárních programů MEDEVAC a Pomoc na místě** poskytnutí prvních dvou finančních darů. Ministerstvo vnitra bude i v letošním roce pomáhat humanitárními programy Pomoc na místě (150 milionů Kč) a MEDEVAC (60 milionů Kč). Cílem programů je vysílání českých lékařských týmů do problémových oblastí, poskytování finančních a materiálních darů na rozvoj zdravotnické infrastruktury, přímou pomoc uprchlíkům, ochranu hranic i boj proti nelegální migraci. Dary putují do zemí s velkými uprchlickými populacemi a zemí, které čelí značným migračním tlakům.

Ministr vnitra Vít Rakušan uskutečnil 13. března 2023, pracovní návštěvu Velké Británie. Jedním z hlavních důvodů cesty do Londýna bylo setkání s ministryní vnitra Spojeného království Suellou Braverman. Vedle diskuse o situaci na Ukrajině totiž došlo k podpisu společného prohlášení o spolupráci v boji proti terorismu, trestné činnosti a nedovolenému přistěhovalectví a při předcházení jim. „Při předcházení trestné činnosti hraje sdílení informací klíčovou roli. Tento dokument je důkazem, že

Aktuální situace v České republice

i po brexitu chceme udržet a prohlubovat spolupráci obou zemí," uvedl po podpisu ministr vnitra Vít Rakušan s tím, že deklarace je postavená na několika klíčových bodech včetně boje proti hybridním hrozbám a terorismu. Společným podpisem tak oba ministři přislíbili intenzivnější spolupráci například v oblasti pátrání po podezřelých a pohřešovaných osobách nebo potírání obchodu s lidmi, které jsou pro Českou republiku i s ohledem na proběhlé předsednictví v radě EU prioritní. Britská strana zase klade důraz například na oblast boje s finanční kriminalitou nebo nelegální migrací a s ní spojenou organizovanou trestnou činností.

Aktuální situace na migračních trasách

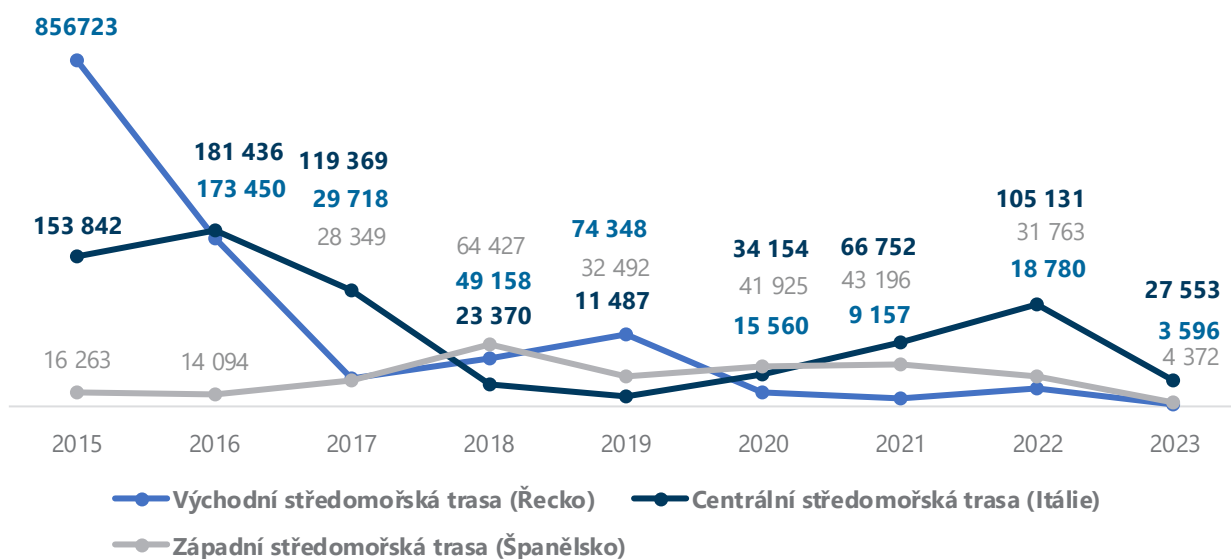
V prvním čtvrtletí roku 2023 přicestovalo do Evropy přes Středomoří (Španělsko, Itálie, Řecko, Malta a Kypr) nelegálně **celkem 35 521 migrantů**, z toho 34 887 po moři a 634 po zemi. Oproti stejnému období v roce 2022 **vzrostly zde příjezdy do Evropy o 102 %**. V předcházejícím roce 2022 přicestovalo do Evropy nelegálně celkem 155 672 osob.

Nelegální migrace na hlavních migračních trasách za rok 2023* (k 31. 3.)

*konečná data se mohou ještě změnit

Vývoj nelegální migrace na hlavních migračních trasách v letech 2015–2023* (k 31. 3.)

*konečná data se mohou ještě změnit

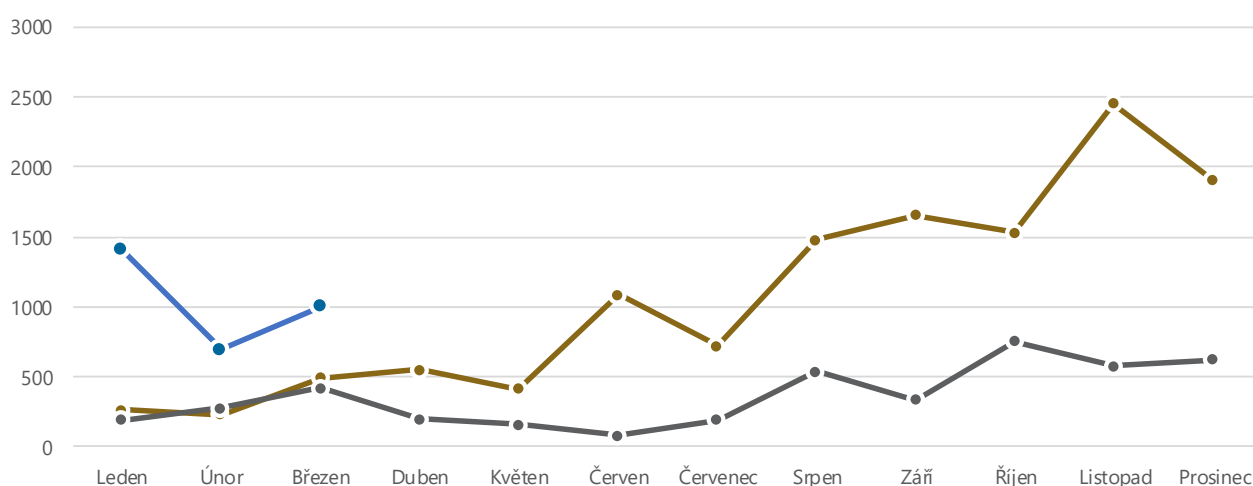
zdroj: OAMP

Východní středomořská trasa

V prvním čtvrtletí roku 2023 přicestovalo do Řecka nelegálně 3 596 osob. Většinu tvořily příjezdy po moři, kterých bylo celkem 1 893, po zemi přišlo 500 osob. V roce 2022 byl celkový počet nelegálních příchodů 18 780.

Příchody do Řecka východní středomořskou trasou klesly v porovnání s posledním čtvrtletím roku 2022 o 49 %. Nicméně v porovnání s prvním čtvrtletím roku 2022 je počet příchozích za stejné období roku 2023 vyšší, a to o 90 %. V tomto srovnání sice poklesl počet přicházejících po zemi, nicméně počet přípluvších do Řecka je třikrát vyšší.

Srovnání počtu příjezdů do Řecka v letech 2020, 2021 a 2023*

	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen	Červenec	Srpen	Září	Říjen	Listopad	Prosinec
2023	1407	692	997	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	264	227	487	547	411	1 084	719	1 477	1 656	1 531	2 450	1 905
2022	188	276	421	196	158	77	192	539	332	752	577	623

*konečná data se mohou ještě změnit

zdroj: UNHCR

Od začátku roku jsou nejčastějšími zeměmi původu migrantů příplouvajících do Řecka (k 28. 2. 2023) **Stát Palestina, Afghánistán, Sierra Leone, Somálsko a Demokratická republika Kongo**. Celkově za první čtvrtletí přicházeli nelegálně do Řecka státní příslušníci **Sýrie, Státu Palestina a Afghánistánu**.

Dle statistik IOM zemřelo nebo bylo pohřešováno v rámci východní středomořské trasy za první čtvrtletí roku 2023 celkem 36 osob.

Západobalkánská migrační trasa

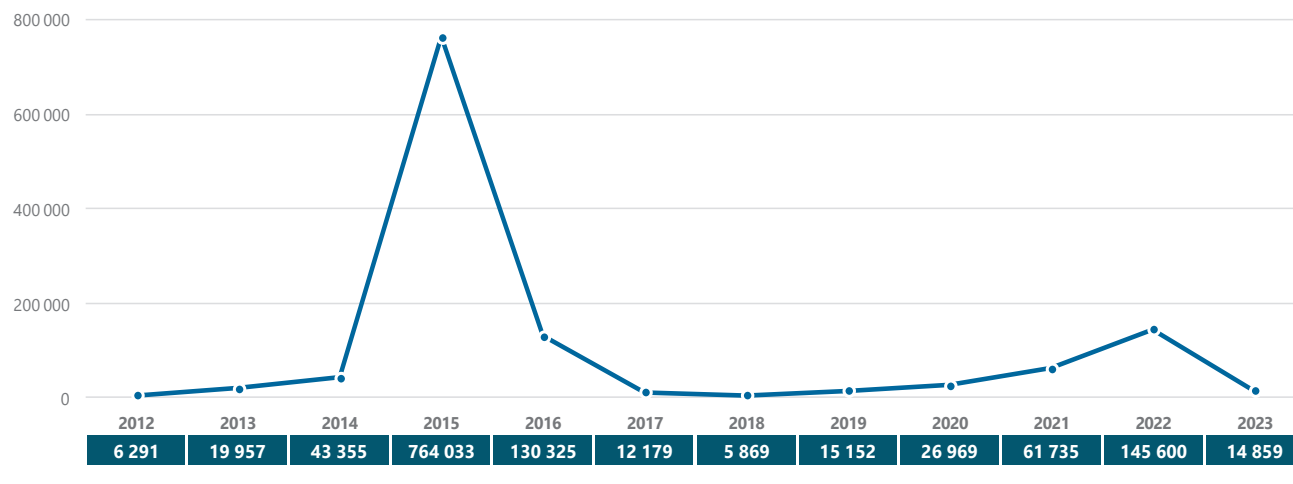
V roce 2022 vzrostla výrazně nelegální migrace do EU po tzv. západobalkánské trase, a to především přes Srbsko do Maďarska a přes Bosnu a Hercegovinu do Chorvatska a dále do Slovinska. Migrace na této trase v roce 2022 kulminovala v měsících srpnu a září.

Za první čtvrtletí roku 2023 bylo zatím evidováno 14 858 nelegálních překročení hranice EU.

V první čtvrtletí roku 2023 poklesla migrace v porovnání s předcházejícím rokem o 22 %. Z hlediska státní příslušnosti se jednalo zejména o migranty ze Sýrie, Afghánistánu, Turecka a Pákistánu.

Po rekordním roce 2015, kdy po této trase přišlo nelegálně na 764 033 osob, začal od roku 2019 na tomto úseku migrační tlak opět sílit a v roce 2022 bylo evidováno celkem 145 600 pokusů o nelegální překročení této hranice, tedy o více než 135 % více než v roce 2021. Na hranicích Chorvatska s Bosnou a Hercegovinou byl v roce 2022 zaznamenán celkově pětinasobný počet pokusů o nelegální překročení hranic v porovnání s rokem 2021.

Počet nelegálních překročení hranic na západobalkánské trase v letech 2012–2023*

*data za rok 2023 k 31. 3. 2023

zdroj: [Consilium.europa.eu/Frontex](https://consilium.europa.eu/Frontex)

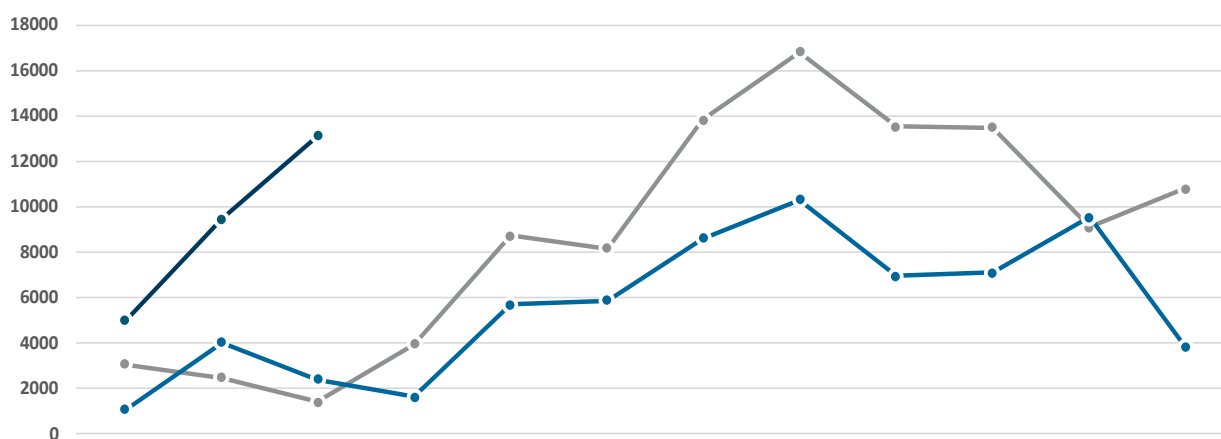
Centrální středomořská trasa

V první čtvrtletí roku 2023 přicestovalo nelegálně do Itálie přes Středozemní moře 27 553 osob. Jen za měsíc březen bylo zaznamenáno 13 126 takových příchodů, což je o 867 % více než v březnu loňského roku.

Celkově eviduje Itálie za první čtvrtletí roku 2023 o 303 % více nelegálních příchodů než za stejné období loňského roku. V porovnání s posledním čtvrtletím roku 2022 klesl počet příchodů o 17 %. V roce 2022 přicestovalo nelegálně do Itálie celkem 105 131 osob, tedy zhruba o polovinu osob více než v roce 2021. Centrální středomořská migrační trasa je tak dlouhodobě nejvytíženější v rámci migrace přes Středomoří.

K nejčastějším zemím původu migrantů připlouvajících do Itálie patří Pobřeží slonoviny, Guinea, Pákistán a Bangladéš. Dle statistik IOM k zemřelo nebo bylo pohřešováno v rámci centrální středomořské trasy za první čtvrtletí roku 2023 celkem 156 osob.

Srovnání počtu příjezdů do Itálie v letech 2021, 2022 a 2023*

	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen	Červenec	Srpen	Září	Říjen	Listopad	Prosinec
2023	4 963	9 464	13 126	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	3 035	2 439	1 358	3 929	8 720	8 152	13 802	16 816	13 539	13 492	9 061	10 788
2021	1 039	3 994	2 385	1 595	5 679	5 840	8 592	10 286	6 919	7 079	9 517	3 827

*data UNHCR za poslední měsíce se mohou ještě změnit

zdroj: UNHCR

Západní středomořská trasa

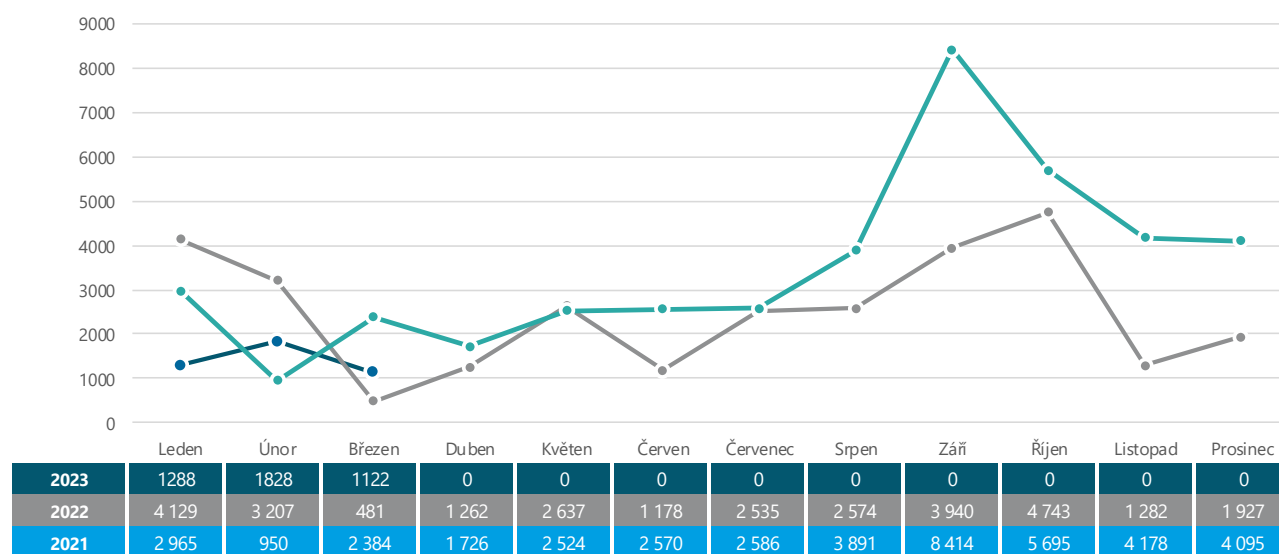

Mezičtvrtletně poklesla migrace do Španělska o 12 %. Od začátku roku 2022 k 31. prosinci přicestovalo nelegálně do Španělska 31 763 osob, a to v drtivé většině po moři (29 895). Oproti loňskému roku byl na této trase celkově zaznamenán 26% pokles všech příjezdů.

V čtvrtém čtvrtletí roku 2022 přicestovalo nelegálně do Španělska (tj. přes Středozemní moře a přes španělské enklávy v Africe) celkem 8 141 migrantů. Z uvedeného počtu 7 952 osob připadlo po moři a 189 přicestovalo po zemi. Na Kanárské ostrovy přicestovalo k 31. prosinci 2022 celkem 15 682 migrantů, tj. o 30 % méně než ve stejném období loňského roku.

V roce 2022 patřilo k nejčastějším zemím původu migrantů připlouvajících do pevninského Španělska Alžírsko, Maroko, a Sýrie. Pokud jde o Kanárské ostrovy, pak většina připlouvajících pocházela z Maroka, Senegalu a Pobřeží Slonoviny.

Srovnání počtu příjezdů do Španělska po moři v letech 2021, 2022 a 2023*

*data UNHCR za poslední měsíce se mohou ještě změnit

zdroj: UNHCR

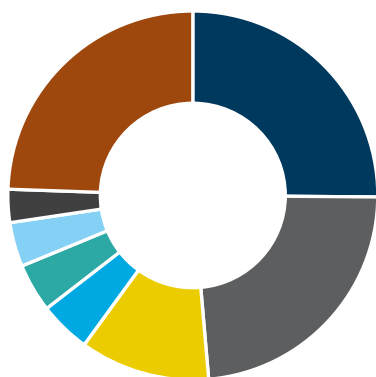
Dle statistik IOM zemřelo nebo bylo pohřešováno v prvním čtvrtletí roku 2023 v rámci západní středomořské trasy celkem 19 osob.

Východní migrační trasa

V důsledku ruské vojenské agrese na Ukrajině po 24. únoru 2022 dominuje tomuto prostoru migrace z Ukrajiny. V prvním čtvrtletí roku 2023 je evidováno v rámci EU a států EHS více než 5 mil. registrací dočasné ochrany prcháujícími před válkou na Ukrajině.

Nejvyšší počet celkově registrovaných dočasných ochrany eviduje Polsko, tj. více než 1,5 mil. Pokud jde o aktivní dočasné ochrany, které nezakládají nárok na návrat na Ukrajinu, nejvyšší počet eviduje podle dat Eurostatu k 28. únoru 2023 Německo (1 034 630), dále Polsko (993 755) a Česká republika (447 830). **V České republice probíhala v prvním čtvrtletí registrace prodlužování dočasné ochrany, tedy k 1. dubnu eviduje Česká republika 325 742 aktivních registrací dočasné ochrany.**

Počty žadatelů o dočasnou ochranu v EU

● Polsko	25 %	● Španělsko	4 %
● Německo	23 %	● Bulharsko	4 %
● Česká republika	11 %	● Rumunsko	3 %
● Itálie	4 %	● Ostatní	24 %

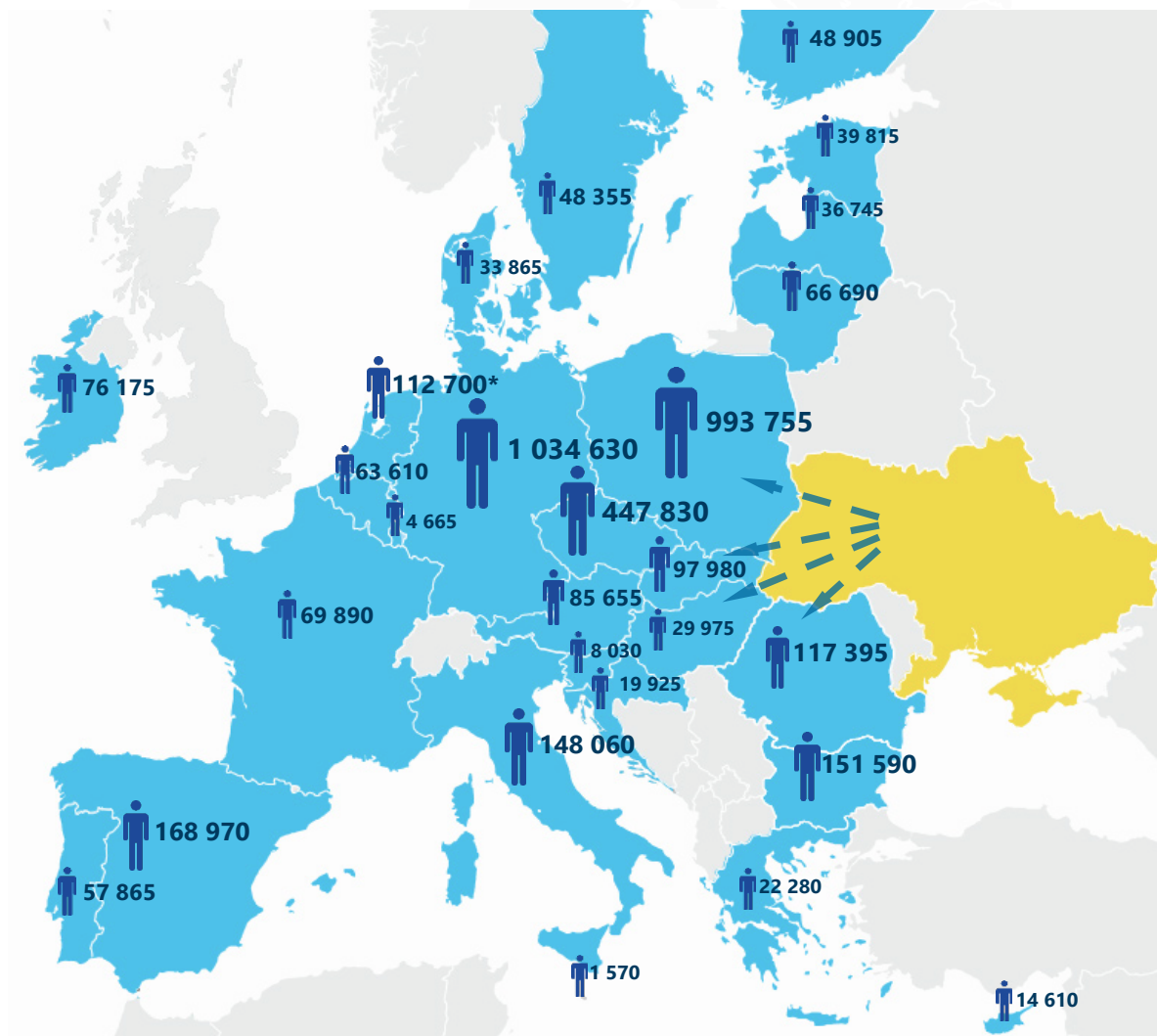
zdroj: UNHCR

Příchody z Ukrajiny na Slovensko, do Polska, Maďarska a Rumunska

Na hranicích mezi Běloruskem a státy EU zůstává nadále nižší migrační tlak, a to i kvůli chladným dnům. Pokusy o nelegální překročení hranic tak zůstávají pod úrovní, která byla zaznamenána na vrcholu krize v roce 2021. Celkově eviduje EU za první čtvrtletí roku 2023 celkem 1 121 nelegálních překročení hranic. Jednalo se o státní příslušníky Ukrajiny, dále Sýrie, Iránu, Iráku a Afghánistánu.

Východní migrační trasa

Počet aktivních držitelů dočasné ochrany v zemích Evropské unie na konci února 2023

*data leden 2023

Zdroj: Eurostat, únor 2023

DALŠÍ INFORMACE

Dne 1. ledna 2023 byly v rámci vstupu Chorvatska do schengenského prostoru **zrušeny kontroly osob na vnitřních pozemních a námořních hranicích mezi Chorvatskem a ostatními zeměmi schengenského prostoru**. Kontroly na vnitřních vzdušných hranicích byly zrušeny k 26. březnu 2023. Od svého přistoupení k EU Chorvatsko uplatňovalo části schengenského acquis, včetně těch, které se týkají kontrol na vnějších hranicích, policejní spolupráce a využívání Schengenského informačního systému. Rozhodnutí Rady o plné aplikaci schengenského acquis v Chorvatsku bylo výsledkem politické rozpravy k rozšíření schengenského prostoru na Radě JHA konané 8. prosince 2022 pod hlavičkou CZ PRES.

Dne 4. ledna 2023 „otestovala“ první nevládní organizace **nová italská pravidla záchrany migrantů na moři**. Loď Geo Barents provozovaná nevládní organizací Lékaři bez hranic dorazila dne 4. ledna do jihoitalského přístavu Taranto s 85 migranty na palubě. Stala se tak první lodí nevládní organizace, která vylodila zachráněné migranty poté, co nabyl účinnosti zákonný dekret definující nová pravidla záchranných operací na moři. Nová norma ukládá nevládním organizacím „neprodleně zahájit kroky k informování migrantů o možnosti požádat již na palubě o mezinárodní ochranu a v případě zájmu shromáždit příslušné údaje“. Toto ustanovení je mj. vykládáno jako způsob, jak následně žádost postoupit přímo zemi, pod jejíž vlajkou loď pluje. Paluba lodi je v tomto kontextu považována za součást teritoria země, v níž je loď registrována, a tato země by tak měla být z hlediska podání žádosti místně příslušná. Výrazným zpřísněním pravidel je povinnost odebrat se po provedení záchranné operace neprodleně do bezpečného přístavu.

Dne 10. ledna 2023 vyslalo Slovensko 38 policistů s technikou do Maďarska na pomoc s ochranou vnější hranice schengenského prostoru. Slovenský ministr vnitra Roman Mikulec novinářům řekl, že mise slovenských policistů potrvá do konce února t.r. Už v roce 2022 na podzim Slovensko poslalo na podobnou misi na maďarsko-srbskou hranici 40 policistů. Podle Mikulce tato skupina slovenských policistů ve spolupráci s maďarskými kolegy během svého nasazení zadržela několik desítek převaděčů a stovky migrantů. Dále Slovensko na konci prosince také poslalo do Rumunska a Srbska 30 policistů v rámci misí agentury Frontex.

Ve dnech 26.–27. ledna 2023 se ve Stockholmu uskutečnilo neformální **zasedání Rady pro spravedlnost a vnitřní věci (JHA)**. Jednání ve formátu ministrů vnitra se uskutečnilo dne 26. ledna a bylo završeno slavnostní večeří na hradě v Uppsale. Delegaci Ministerstva vnitra vedl ministr vnitra Vít Rakušan, Evropskou komisi zastupovala komisařka pro vnitřní věci Ylva Johanssonová. Ministři vnitra se zaměřili na snižování tlaku nelegální migrace prostřednictvím efektivní spolupráci se třetími zeměmi na návratech, zajištění komplexního přístupu k migraci a také na boj s organizovaným zločinem v digitální době. Protiteroristický koordinátor navíc informoval o posledním vývoji strukturovaného bezpečnostního dialogu EU s Ukrajinou.

Dne 3. února 2023 proběhl v Kyjevě **24. summit EU – Ukrajina** jehož se za EU účastnili předseda Evropské rady Ch. Michel, předsedkyně Komise U. von der Leyen, komisaři EK, za Ukrajinu prezident V. Zelenskyj. Hlavním tématem summitu byla ruská vojenská agrese na Ukrajině. EU přislíbila další humanitární, finanční a materiální pomoc, včetně výcviku ukrajinských vojáků a potvrdila svou pozici

Aktuální situace v Evropě

respektování územní celistvosti Ukrajiny. EU se rovněž zavázala nadále vyvíjet tlak na Ruskou federaci pro ukončení vojenské agrese a stažení vojsk z území Ukrajiny.

Dne 6. 2. 2023 postihlo jihovýchod Turecka zemětřesení o síle 7.8 – 8.0 Richterovy stupnice, což značí nejsilnější zemětřesení od roku 1939. Epicentrum se nacházelo a místě vzdáleném 33 kilometrů od tureckého města Gaziantep. Druhé zemětřesení mělo epicentrum zřejmě v bezprostřední blízkosti města Kahramanmaras. Zemětřesení silně zasáhlo také Sýrii. Turecko hostí jednu z největších uprchlických populací – zejména uprchlíky z válkou zasažené Sýrie. Existuje proto reálná možnost zvýšení migračního tlaku na hranicích EU, neboť lidé prchající před touto přírodní katastrofou se mohou pokusit najít bezpečí v EU. Německo, Chorvatsko, Nizozemsko a Belgie se dohodly vydávat víza ve zvláštním/ulehčeném režimu blízkým příbuzným osobám pobývajícím v daných členských státech na základě dvojího občanství či uděleného pobytu. Opatření se týkala osob, které byly postihnuty nedávným zemětřesením v Turecku.

Dne 9. února 2023 se v Bruselu uskutečnilo mimořádné zasedání Evropské rady (ER). Jednání se zúčastnila delegace ČR vedená předsedou vlády P. Fialou. Výsledkem zasedání bylo přijetí závěrů Evropské rady k podpoře Ukrajiny, hospodářství, migraci, dialogu Bělehrad-Pristina a zemětřesení v Turecku a Sýrii. V oblasti migrace lídři zhodnotili celkový přístup EU se zaměřením na externí dimenzi migrace, návraty a readmise, účinnou ochranu vnějších hranic, boj proti instrumentalizaci a pokrok v reformě migračního a azylového paktu.

Rada EU schválila dne 24. února 2023 tzv. **statusovou dohodu mezi EU a Severní Makedonií**, která umožní Frontexu pomoci Severní Makedonii v jejím úsilí o řízení migračních toků, potírání nelegálního přistěhovalectví a řešení přeshraniční trestné činnosti. Dohoda vstoupila v platnost 1. dubna 2023. Na základě dohody bude moci Frontex vysílat do Severní Makedonie jednotky s výkonnými pravomocemi za účelem provádění společných operací a zásahů rychlé reakce na hranicích. Jde o první dohodu druhé generace statusových dohod, která umožní působení jednotek Frontexu i na státních hranicích, které přímo nesousedí s Evropskou unií. Na bilaterální úrovni poskytuje ČR Severní Makedonii podporu při ochraně hranic již od roku 2016. Nyní v Severní Makedonii působí při ostraze hranic 30 českých policistů (tzv. kontinget „Makedonie 50“).

V Athénách se ve dnech 23.-24. února 2023 konala **evropská konference o správě hranic**. Konference se zúčastnili zástupci 22 členských států (AT, BE, BG, CZ, DE, DK, EL, EE, IT, NL, HR, CY, LV, LT, LU, MT, PL, RO, SK, ES, SE, FI), představitelé 3 přidružených zemí schengenu (CH, NO, IS), zástupci unijních institucí a agentur (Evropská komise, Frontex, Europol, Agentura EU pro otázky azylu, Generální sekretariát Rady) a zástupci Mezinárodního centra pro rozvoj migračních politik (ICMPD). Na závěr konference přijali zástupci Rakouska, Bulharska, Chorvatska, Kypru, Česka, Dánska, Estonska, Řecka, Maďarska, Lotyšska, Litvy, Malty, Polska, Rumunska, Slovenska společnou deklaraci, ve které v souladu se závěry Evropské rady ze dne 9. února 2023 zdůrazňují význam účinné kontroly vnějších hranic EU. V tomto ohledu státy volají po rychlém přijetí revize Schengenského hraničního kodexu a dokončení práce na dalších příslušných legislativních návrzích s cílem rychle zajistit normální fungování schengenského prostoru.

Aktuální situace v Evropě

Od počátku ruské agrese na Ukrajině do konce března přišlo z Ukrajiny do EU přes hraniční přechody s Polskem, Slovenskem, Maďarskem a Rumunskem přes 17,9 mil osob, z toho 15,5 mil občanů Ukrajiny. Ke konci března bylo zároveň zaznamenáno přes 12,6 mil návratů zpět na Ukrajinu (přesnou povahu těchto pohybů však nelze přesně určit). Dle dat Agentury Evropské unie pro otázky azylu (EUAA) bylo k v zemích EU+ k 31. březnu evidováno okolo 4 mil. aktivních registrací o dočasnou ochranu, přičemž v přepočtu na obyvatele největší počet osob se statutem dočasné ochrany nadále registrovala ČR.

Dne 6. března 2023 se v Pezinoku uskutečnilo **zasedání ministrů vnitra zemí Visegrádské čtyřky**. Ministři se zabývali konfliktem na Ukrajině po jednom roce v kontextu migračních výzev a integrace migrantů a migrační výzvou na západobalkánské migrační trase a ochrana vnějších hranic EU. Výstupem z jednání je společná deklarace ministrů. Zde ministři odsoudili ruskou agresi na Ukrajině a vyjádřili odhodlání nadále podporovat uprchlíky u Ukrajiny, pro které jsou státy V4 často prvními bezpečnými zeměmi. S ohledem na situaci na západobalkánské migrační trase ministři zdůraznili důležitost ochrany vnějších hranic EU a užší spolupráci se třetími zeměmi. Ochranu vnějších hranic Maďarska ministři vyzdvihli jako aktuálně zásadní v prevenci nelegální migrace do EU. V neposlední řadě pak souhlasili s dalším posílením podpory zemím v regionu západního Balkánu s cílem omezit nelegální migrační toky do EU

Dne 9. března 2023 se konalo řádné **jednání Rady pro spravedlnost a vnitřní věci** (část vnitřní věci) v Bruselu. Prvním bodem jednání byla Obecná situace schengenského prostoru. SE PRES podalo informaci o fungování schengenského prostoru a poukázalo na náročnost posílení správy vnějších hranic EU. EK představila dokument schengenský barometr+, jehož cílem je poskytnout celkový obraz schengenského prostoru na základě klíčových ukazatelů. Ve druhé části tohoto bodu ministři jednali o budoucnosti vízové politiky. V rámci dalšího bodu byli ministři informováni o **zahájení provozu posíleného Schengenského informačního systému (SIS) dne 7. března 2023**. Jde o milník pro stavbu nové architektury interoperability a v jejím důsledku posílení bezpečnosti občanů Unie. Dalším bodem bylo provádění interoperability informačních systémů. Ministři diskutovali o posledním vývoji v oblasti budování interoperabilní architektury, zejména o zpožděném vývoji centrálního Systému vstupu a výstupu (EES). Odpolední jednání věnovali ministři vnějšímu a vnitřnímu rozměru azylu a migrace, v návaznosti na přijaté závěry Evropské rady dne 9. února 2023. Ministři zdůraznili potřebu komplexního celoevropského přístupu k problematice migrace a azylu.

Ve dnech 14.–15. března 2023 se v Prištině setkala delegace EU vedená zástupcem generální ředitelky DG HOME EK O. Onidim se zástupci Ministerstva vnitra Kosova k **projednání témat týkajících se naplňování Akčního plánu pro západní Balkán**: ochrana hranic – pašování migrantů, azyl, přejímání uprchlíků, readmise a navrácení a vízová politika. V kontextu potřeby zajištění bezproblémového zahájení vízové liberalizace pro kosovské občany počínaje 1. lednem 2024 bude k tomuto datu nezbytně nutné sladit vízová pravidla Kosova vůči třetím zemím s pravidly Schengenu. Z bezvízových dohod se 17 státy, neodpovídajících budoucímu bezvízovému režimu vůči Schengenu, bude Kosovo muset 16 z nich (kromě dohody s Tureckem) vypovědět.

Dne 16. března 2023 se **Agnès Diallo, nová výkonná ředitelka agentury eu-LISA**, ujala funkce. Paní Diallo má více než 20 let zkušeností s podporou institucí na vládní úrovni a organizací soukromého sektoru ve Francii a v celé Evropě při řešení jejich naléhavých provozních a technologických problémů.

Aktuální situace v Evropě

Dne 28. března 2023 hlasoval Výbor Evropského parlamentu pro spravedlnost a vnitřní věci (LIBE) o několika částech **Paktu o azylu a migraci**, stěžejního migračního balíčku EU, který by měl dle společného závazku Evropského parlamentu a předsednických zemí (Francie, ČR, Švédsko, Španělsko, Belgie) být přijat do konce funkčního období Parlamentu v roce 2024. Finální pozice Evropského parlamentu se bude následně během dubna potvrzovat na plénu Evropského parlamentu. Celkově výbor LIBE zaujal pozice k 5 legislativním návrhům: nařízení o screeningu na vnějších hranicích, nařízení o azylovém a migračním managementu (AMMR), nařízení o řešení krizových situací a zásahů vyšší moci v oblasti migrace a azylu (krizové nařízení), pozměněný návrh nařízení o zavedení společného postupu pro mezinárodní ochranu v Unii (APR), pozměněný návrh směrnice o dlouhodobých rezidentech.

Shrnutí

Země prvního příjezdu migrantů 2016 - 2023

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Řecko	29 718	49 158	74 348	15 533	8 803	18 013	3 596
Itálie	119 369	23 370	11 487	34 133	66 752	100 942	27 553
Španělsko	28 349	64 427	32 492	41 925	43 196	30 962	4 372
Celkem	177 436	136 955	118 327	91 591	118 751	149 917	35 521

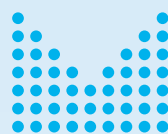
zdroj: IOM a UNHCR

Země prvního příjezdu migrantů v I. čtvrtletí roku 2023

	Říjen	Listopad	Prosinec	Celkem za I. Q 2023
Řecko	2 053	2 646	1 631	6 330
Itálie	13 492	9 061	6 599	29 152
Španělsko	4 796	1 331	1 213	7 340

zdroj: UNHCR

Problematiku migrační politiky v České republice má na starosti Ministerstvo vnitra. V rámci Ministerstva vnitra za tuto oblast zodpovídá **odbor azylové a migrační politiky (OAMP)**.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

HLAVNÍ TÉMATA:

- Legální migrace
- Mezinárodní ochrana
- Integrace cizinců
- Integrace držitelů mezinárodní ochrany
- Evropská a mezinárodní spolupráce
- Zahraniční pomoc
- Krajané
- Schengenská spolupráce
- Volný pohyb osob v EU
- Návraty
- Nelegální migrace

Centrální pracoviště OAMP se zabývá obecnou koncepcí, legislativou a směřováním migrační politiky České republiky. Mimo centrální pracoviště má OAMP své zastoupení ve všech 14 krajích formou regionálních pracovišť. Činnost oddělení OAMP v regionech je zaměřena na řízení ve věcech pobytu cizinců a řízení o mezinárodní ochraně.

Pro více informací můžete navštívit webové stránky: www.mvcr.cz/migrace/